

A szabványok világa...

SZABVÁNYOK A BIZTONSÁGTECHNIKÁBAN – SOROZATUNK 22. RÉSZE

A sorozat megújuló részében újra kezdtük a szabványcsalád ismertetését, hiszen jelen sorozat több mint 3 éve alatt jelentősen módosult a riasztórendszerek szabványcsaládjának felépítése, nagy számban jelentek meg újabb szabványok és szabványjellegű dokumentumok, történtek visszavonások, illetve lecserélésre, kiváltásra is került vagy kerül hamarosan több szabvány is. Az ismertetések természetesen csak a változásokra terjednek ki, nem ismétlődnek a már ismertetett szabványmagyarázatok.

Jelzet	Cím
MSZ EN 50136-1-1:2006	Riasztórendszerek. Riasztásátviteli rendszerek és berendezések. 1-1. rész: A riasztásátviteli rendszerek általános követelményei
MSZ EN 50136-1-2:2000	Riasztórendszerek. Riasztásátviteli rendszerek és berendezések. 1-2. rész: Bérelt (dedikált) riasztási útvonalakat használó rendszerek követelményei
MSZ EN 50136-1-3:2000	Riasztórendszerek. Riasztásátviteli rendszerek és berendezések. 1-3. rész: Nyilvános, kapcsolt távbeszélő-hálózatot használó, digitális kommunikátoros rendszerek követelményei
MSZ EN 50136-1-4:2000	Riasztórendszerek. Riasztásátviteli rendszerek és berendezések. 1-4. rész: Nyilvános, kapcsolt távbeszélő-hálózatot használó, beszédkommunikátoros rendszerek követelményei

1. táblázat

KIDOLGOZÁS ALATTI		
Jelzet	Cím	Várható megjelenés
EN 50136-1-1:1998 /A2:2008 Angol nyelvű!	Riasztórendszerek. Riasztásátviteli rendszerek és berendezések. 1-1. rész: A riasztásátviteli rendszerek általános követelményei	2008. 4. negyedév
EN 50136-1-2:200x Angol nyelvű!	Riasztórendszerek. Riasztásátviteli rendszerek és berendezések. 1. rész: A riasztásátviteli rendszerek általános követelményei	2009. 1. félév
EN 50136-1-5:2008 Angol nyelvű!	Riasztórendszerek. Riasztásátviteli rendszerek és berendezések. 1-5. rész: Csomagkapcsolt hálózatokkal (PSN) kapcsolatos követelmények	2008. 4. negyedév
EN 50136-1-7:20xx Angol nyelvű!	Riasztórendszerek. Riasztásátviteli rendszerek és berendezések. 1-7. rész: Riasztásfogadó központok felé történő adatátviteli protollok követelményei	(2010)-?

3. táblázat

Jelzet	Cím
MSZ EN 50136-2-1:2006	Riasztórendszerek. Riasztásátviteli rendszerek és berendezések. 2-1. rész: Riasztásátviteli berendezések általános követelményei
MSZ EN 50136-2-2:2000	Riasztórendszerek. Riasztásátviteli rendszerek és berendezések. 2-2. rész: Bérelt (dedikált) riasztási útvonalakat használó rendszerekben alkalmazott berendezések követelményei
MSZ EN 50136-2-3:2000	Riasztórendszerek. Riasztásátviteli rendszerek és berendezések. 2-3. rész: Nyilvános, kapcsolt távbeszélő-hálózatot használó digitális, kommunikátoros rendszerekben alkalmazott berendezések követelményei
MSZ EN 50136-2-4:2000	Riasztórendszerek. Riasztásátviteli rendszerek és berendezések. 2-4. rész: Nyilvános, kapcsolt távbeszélő-hálózatot használó, beszédkommunikátoros rendszerekben alkalmazott berendezések követelményei

4. táblázat

KIDOLGOZÁS ALATTI		
Jelzet	Cím	Várható megjelenés
EN 50136-2:20xx Angol nyelvű!	Riasztórendszerek. Riasztásátviteli rendszerek és berendezések. 2. rész: A felügyelt létesítményben telepített adó-vevő (SPT) eszközzel szemben támasztott követelmények	(2010)-?

5. táblázat

Jelzet	Cím
MSZ CLC/TS 50136-7:2007	Riasztórendszerek. Riasztásátviteli rendszerek és berendezések. 7. rész: Alkalmazási irányelvek

RIASZTÁSÁTVITELI RENDSZEREK, RENDSZERKÖVETELMÉNYEK

■ Az 1. táblázatban található a jelenleg érvényben lévő riasztásátviteli rendszereken belül a rendszerkövetelményekre (nem a berendezésekre!) vonatkozó, érvényben lévő szabványokat.

■ A riasztásátviteli rendszerek követelményein belül a közeljövőben jelentős változások várhatók, hiszen a tervek szerint strukturálisan változik a szabványcsalád felépítése. A változások az alábbi, 2. számú táblázatban láthatók.

Bár, mint látható, lendületből még egy A2 módosítás került kiadásra 2008-ban az MSZ EN 50136-1-1:2006 szabványhoz, azonban gőzerővel készül a teljes 50136-1-x sorozatot kiváltó rendszerkövetelmény EN 50136-1:200?, mely tartalmazni fogja a sorozat minden eddigi tagjával szemben támasztott követelményeket, azaz az általános elvárásokat, a bérelt vonali, a PSTN digitális és a PSTN beszédkommunikátoros rendszerek egyedi követelményeit. Az átviteli rendszerek csoportosítása is változik majd, mivel bérelt (dedikált), nyilvános és saját átviteli hálózatokat különböztet meg, és ezen csoportokra határoz meg követelményeket. Hamarosan megjelenik a csomagkapcsolt átviteli hálózatokkal kapcsolatos követelményeket megfogalmazó szabvány (EN 50136-1-5), valamint készül az adatátviteli protollokkal kapcsolatos szabvány is (EN 50136-1-7).

RIASZTÁSÁTVITELI RENDSZEREK, BERENDEZÉSKÖVETELMÉNYEK

■ A riasztásátviteli rendszerekben alkalmazott berendezésekre vonatkozó, érvényben lévő szabványok a 3. táblázatban találhatók.

■ A riasztásátviteli berendezésekre vonatkozó, kidolgozás alatt lévő szabványokat a 4. és a 6. táblázat tartalmazza.

A kidolgozás alatt álló szabványcsalád a jövőben strukturálisan különválasztja a berendezéskövetelményeket a felügyelt létesítményben/objektumban (Supervised Premises Transceiver) található riasztásátviteli berendezésekre (4. táblázat EN 50136-2) és külön a riasztásfogadó központokban telepített (Receiving Centre Transceiver) berendezésekre (6. táblázat EN 50136-3) vonatkozóan. Ezzel lényegesen megkönnyítve a külön helyszíneken telepítendő rendszerek tervezőinek és telepítőinek dolgát, valamint tisztázza a felelősségi viszonyokat is.

RIASZTÁSÁTVITELI RENDSZEREK, TOVÁBBI KÖVETELMÉNYEK

■ Mint ahogy az **5. táblázatban** látható, létezik egy Magyarországon bevezetett Technical Specification, mely a riasztásátviteli rendszerek alkalmazási irányelveit tartalmazza, melynek részletes ismertetése az előző számok egyikében már megjelent.

■ A **6. táblázatban** található másik TS (MSZ CLC/TS 50136-4) szintén bevezetésre került még 2008-ban, mivel a magyarországi riasztásfogadó központokban található riasztásfeldolgozó és -megjelenítő berendezésekre vonatkozóan hazánkban semmilyen előírás nincs jelenleg, így teljesen szabályozatlan terület. Mondhatjuk úgy is, hogy a jelenlegi riasztásfeldolgozó és -megjelenítő berendezések egy-egy programozni tudó személy a saját, illetve megbízója óhajainak figyelembevételével történő szoftverfejlesztés eredményei. Ezúton is felhívom minden távfelügyeletet üzemeltető kolléga figyelmét a műszaki előírásban szereplő követelmények megismerésére és a betartására, betartatására!

EGYÉB EURÓPAI BIZTONSÁG-TECHNIKAI SZABVÁNYOK (EN XXXXX-X) ÉS SZABVÁNY-JELLEGŰ (CLC/TS XXXXX-X) DOKUMENTUMOK

■ Az EN 5013x-x sorozatú szabványokon kívül még több olyan szabvány vagy szabvány-jellegű dokumentum kerül(t) kiadásra már Európában, melyek megjelenésüket követően természetesen hazánkban is bevezetésre kerül(het)nek.

■ **EN 50486 sorozat. Audio- és video-kaputelefon rendszerek** – Már megjelent és 2009 első félévében Magyarországon is bevezetésre kerül a szorosan a biztonságtechnikához kapcsolódó, azonban más szakterületre is vonatkozó szabvány, mely az audio- és video-kaputelefon rendszerekkel kapcsolatos követelményeket tárgyalja (**7. táblázat**).

■ **EN 50137 sorozat. Kombinált és/vagy integrált riasztórendszerek** – Mint az a **8. táblázatban** látható, már 2002 óta létezik egy műszaki előírás az integrált riasztórendszerekre vonatkozóan az Európai Unióban. Ennek létéről tudtunk, de nem volt kötelező a bevezetése. Mivel a TS naprakésszé tétele folyamatban van, így ezt a „régit” előírást nem érdemes már bevezetni, mivel várhatóan 2009-ben megjelenik a **9. táblázatban** található korszerűsített változat.

6. táblázat

KIDOLGOZÁS ALATT!		
Jelzet	Cím	Várható megjelenés
EN 50136-3:200x Angol nyelvű!	Riasztórendszerek. Riasztásátviteli rendszerek és berendezések. 3. rész: Riasztásfogadó központokban telepített adó-vevő (RCT) berendezések követelményei	(2010-)?
MSZ CLC/TS 50136-4:2008 Magyar nyelvű!	Riasztórendszerek. Riasztásátviteli rendszerek és berendezések. 4. rész: Riasztásfogadó központokban alkalmazott riasztás-megjelenítő berendezések	2008. 4. negyedév

Jelzet	Cím	Várható itthoni bevezetés
EN 50486:2008 Angol nyelvű!	Audio- és video-kaputelefon rendszerek. – Általános követelmények	2009. 1. félév

7. táblázat

8. táblázat

9. táblázat

Jelzet	Cím	Várható itthoni bevezetés
TS 50398:2002 (ES 59015) Angol nyelvű!	Kombinált és/vagy integrált riasztórendszerek	Már nem érdemes, hamarosan kész az új!

KIDOLGOZÁS ALATT!		
Jelzet	Cím	Várható megjelenés
prTS 50398:200x Angol nyelvű!	Kombinált és/vagy integrált riasztórendszerek	2009

KIDOLGOZÁS ALATT!		
Jelzet	Cím	Várható megjelenés
MSZ EN 50518-1:200x Angol nyelvű!	Felügyeleti és riasztásfogadó központok. 1. rész: (Építészeti) Követelmények	2009. 2. félév
MSZ EN 50518-2:20xx Angol nyelvű!	Felügyeleti és riasztásfogadó központok. 2. rész: Műszaki követelmények	(2010-)?
MSZ EN 50518-3:20xx Angol nyelvű!	Felügyeleti és riasztásfogadó központok. 3. rész: Eljárások és üzemeltetési követelmények	(2010)?

10. táblázat

Az MSZT arra törekszik, hogy műszaki előírás csak magyarul jelenjen meg, így azonban csak akkor kerülhet bevezetésre hazánkban, ha megfelelő anyagi erőforrások fognak rendelkezésre állni a következő évben a fordításra. Jól látható irányzat Európában az integrálódás a riasztórendszerek és a tűzjelző rendszerek között is, hiszen egyre több olyan szabvány jelenik meg, mely hivatkozik egy másikra (pl. MSZ EN 54-14:2006 Tűzjelző berendezések. 21. rész: Riasztás- és hibajelzés-átviteli készülék című szabvány sem fogalmaz meg önálló elvárásokat a riasztásátviteli rendszerre vonatkozóan, hanem egyszerűen hivatkozik az EN 50136-x sorozatú, riasztórendszerekre vonatkozó szabványokban meghatározott műszaki paraméterekre, átviteli osztályokra). Ez a TS is az integrált riasztórendszerekbe beleérti a tűzjelző rendszert is a többi riasztórendszer mellett.

■ **EN 50518 sorozat. Felügyeleti és riasztásfogadó központok** – Mint az a **10. táblázatból** kitűnik, a CENELEC nagy hangsúlyt fektet a távfelügyeleti központokkal kapcsolatos elvárások egységesítésére, európai szinten általános követelmények megfogalmazására. A sorozat 3 tagból áll majd, jelenleg tervezet/vázlat szinten az elhelyezkedéssel és építészeti követelmé-

nyekkel (EN 50518-1) és a műszaki-technikai követelményekkel (EN 50518-2) foglalkozó részek állnak rendelkezésre. Érdekes például, hogy az egyik tervezetben a minimális megőrzési, archiválási idő (ügyféladatokra, beérkezett jelzésekre és az operátor intézkedéseire vonatkozóan) kettő év. A magyar adatvédelmi biztos vajon mit szól majd hozzá?

*

Az érvényes biztonságtechnikai szabványok, valamint az előkészületben és kidolgozás alatt lévő szabványok jegyzéke, negyedéves rendszerességgel történő frissítéssel, az SZVMSZK honlapján az alábbi linken érhető el: <http://www.szvmszk.hu/szabvanyok>. A szabványok beszerezhetők a Magyar Szabványügyi Testület szabványboltjában (Budapest, Üllői út 25.), vagy az alábbi honlapon, regisztrációt követően: https://www.mszt.hu/mszt/portal/user/anon/page/default.phtml/js_panename/msztKereses?tipus=S.

A sorozat következő részében az **MSZ EN 50131-1:2007. Riasztórendszerek. Behatolás- és támadásjelző rendszerek. 1. rész: Rendszerkövetelmények** című, az elődjét (MSZ EN 50131-1:2006) kiváltó (2009. május elsején visszavonásra kerülő) szabvánnyal foglalkozunk.

Móré Attila